АУДИТ У НІМЕЧЧИНІ: ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД

В.В. Добровольська
Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри господарського права і процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

Досліджуючи питання аудиту у Німеччині можливо виокремити позитивний її досвід для впровадження у вітчизняне законодавство, яке було оновлене прийнятттям нового законодавчого акту у 2018 році.

Аудиторська діяльність у Німеччині здійснюється відповідно до Закону про професійний статуті аудиторів від 24.07.1961 року, яким визначено, що аудитором є особа, покликана публічно виконувати дану професію і яке підтвердило особисту і професійну придатність шляхом здачі відповідного іспиту.

Зміст професійної діяльності аудитора полягає в здійсненні аудиторських перевірок в економічному середовищі, надання консалтингових послуг з податкових питань; роботі в якості експерта в сфері управління виробництвом і опікунської діяльності.

Завдання Інституту аудиторів Німеччини полягають у сприянні розвитку аудиторської професії і забезпеченні країни аудиторськими кадрами, в розробці єдиних професійних принципів і норм, дотриманні цих норм усіма представниками аудиторської професії. Для обговорення проблем, що виникають в роботі Інституту аудиторів при ньому створюються спеціалізовані комітети, що включають в свій склад досвідчених і заслужених представників аудиторської професії. Результати цих обговорень публікуються в спеціальному журналі «Ді Вірштафтспрюфунг», періодичність якого – один раз в два місяці, і в щомісячних випусках «Фанхнахріхтен». У цих же виданнях публікуються різні матеріали для широкого ознайомлення та обговорення, наприклад проекти документів, а також прийняті документи, що стосуються аудиту всередині країни і за кордоном [1, с. 122].

З 1 січня 1986 р. професійні аудиторські норми приведені у відповідність із 4, 7 й 8 директивами Ради Європейських Співтовариств, як і норми бухгалтерського обліку й звітності.

Нагляд за професією аудитора в Німеччині здійснюється з 2005 р. спеціальним незалежним державним органом контролю – Комісією по нагляду за професією аудитора, яка контролює діяльність Аудиторської палати. З вересня 2007 р. запроваджено нову структуру контролю – інспекцію, яка здійснює контроль стосовно лише тих аудиторських компаній, які підтверджують фінансову звітність підприємств, що працюють на ринку капіталу. У будь-яких інших випадках контроль за якістю послуг здійснюється у тому разі, коли наявний привід для проведення такого контролю (скарга клієнта, повідомлення у пресі, банкрутство тощо) [2, с. 136].

Виявлення операцій, пов'язаних з відмиванням грошей, аудитори Німеччини здійснюють за допомогою методики, заснованої на нормативно-правовій документації, розробленій Федеральним відомством кримінальної поліції разом із Центральним фінансово-кредитним комітетом. Для виявлення підозрілих операцій аудитори Німеччини також керуються нормами «Підстав для підозри щодо операцій з «відмивання грошей», які містять перелік випадків незвичайного поводження клієнтів при здійсненні різних видів операцій, які потрапляють до категорії сумнівних. Відповідно до чинного законодавства Німеччини аудитор, який повідомив про сумнівну операцію, не несе ніякої відповідальності за винятком випадків, коли інформація є свідомо хибною або перекрученою з недбалості аудитора [3, с. 123].

Аудит у Німеччині має кілька напрямків: аудиторський контроль діяльності підприємства наприкінці фінансового року; аудиторський контроль документів юридичної особи в період його підстави на предмет відповідності законодавству країни; аудиторський контроль за дорученням загальних зборів акціонерів; аудиторський контроль окремих сегментів ділової та фінансової діяльності; аудиторські перевірки на предмет виявлення правопорушень; контрольна перевірка всієї діяльності або окремих напрямків. Професійна діяльність аудитора передбачає здійснення аудиторських перевірок в економічній сфері; надання консалтингових послуг з податкових питань; виконання робіт у якості експерта у сфері управління виробництвом і опікунська діяльність [4, с. 111].

Таким чином, можливо зробити наступні висновки щодо позитивного досвіду аудиту у Німеччині: прийняття спеціального законодавчого акту; впровадження положень відповідних директив

Ради Європейських Співтовариств; створення Інституту аудиторів як незалежного органу для виявлення, громадського обговорення і вирішення проблемних питань у сфері аудиторської діяльності та статусу аудиторів; створення незалежного спеціального державного контролюючого органу стосовно аудиторської діяльності – Комісії по нагляду за професією аудитора, яка, у тому числі, здійснює контроль за діяльністю Аудиторської палати; спільна праця аудиторів та правоохоронних органів щодо виявлення операцій, пов'язаних з відмиванням грошей та визнання аудиторів первинними суб'єктами фінансового моніторингу. Зазначене можливо ввести у чинне законодавство України задля його оновлення та відповідності сучасним реаліям і потребам.

Література

1. Ножкина Т.В. Международный аудит. Учебное пособие. Петропавловск-Камчатский. 2007.
2. Скаско О.І. Організація системи аудиту в європейських країнах / О.І. Скаско // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2012. № 12. С. 133-137.
3. Острівна Л. В. Зарубіжний досвід реалізації механізму запобігання відмиванню коштів в аудиторській діяльності / Л. В. Острівна // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2013. № 2. С. 119-124.
4. Соловйова Ю.М., Садекова А.М. Особливості розвитку аудиту в Німеччині та основні вимоги до професії аудитора. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nauka.kushnir. mk.ua